ДНЕВНИКЪ XX.

Засѣдание отъ 10-й Ноември 1880 година.

Подъ Прѣдсѣдателството на Ив. Евстр. Гешовъ.

Засѣданието ся отваря на 1 часътъ по пладнѣ, въ присѫтствието на 43 чл. Отстѫтствуватъ, безъ отпускъ: М. Панаретъ, М. Амвросий, Рабинъ Ефенди, Найденовъ, Маджаровъ, Беневъ, О. Тилевъ, Н. Крьстевъ и Х. Исмаилъ Бей; по болесть: М. Аргириади; а съ отпускъ: Величковъ, Епископъ Францеско, Златаровъ и Юруковъ.

Саллабашевъ прочита едно съобщенне отъ Дирекцията на Правосѫдието, подъ № . . . и едно отъ Главний Управителъ, и едно прошение отъ Найденова, съ което иска 8 дни отпускъ.

Събранието дава тоя отпускъ.

Ив. Ст. Гешовъ казва, че вече трима членове отъ бюджетарната коммисия сѫ си зели отпускъ, тъй щото, ако ся даде на 4-ий, не ще може да ся върши работа. За това прѣдлага, или да ся не дава отпускъ на Найденова, или, ако ся даде, да ся избере другъ на негово мѣсто.

Прѣдсѣдателтъ забѣлѣжва, че отпускътъ ся е вече далъ, нъ, ако Гешовъ иска, може да направи едно прѣдложение по тоя въпросъ слѣдъ исчерпванието на дневний рѣдъ.

Минава ся на дневний рѣдъ.

Топракчиевъ прочита рапорта на прошетарната коммисия.

Първото и второто рѣшение на коммиссията ся приематъ.

Колкото за третото прошение, Герджиковъ казва, че, понеже коммисията е оставила на Областното Събрание то да ся произнесе върху тоя въпросъ, не ще бѫде злѣ да ся попита и ся помоли Министерството на Финансиитѣ въ България, да ся не зима мито за тютюнътъ отъ Източна Румелия.

Ив. Ст. Гешовъ припознава, че е доста мѫчна работа, обаче за доброто на населението и за ползата на бюджетътъ, той е на мнѣние да ся испрати до Главний Управитель и той да ся отнесе гдѣто трѣбва.

Хаканов забѣлѣжва, че Областното Събрание е некомпетентно да ся занимава съ дѣлата на чуждо правителство, за туй той е на мнѣние да ся остави прошението на Хасковската окрѫжна коммисия безъ послѣдствие.

Ив. Ст. Гешовъ казва, че въ княжеството е станълъ въпросъ, дали да ся зема мито отъ мѣстнитѣ произведения на Източна Румелия и Македония, и ся рѣши да ся земе, нъ неще бѫде прѣстѫпление, ако Областното Събрание испрати това прошение на Главний Управитель.

Хаджи Реджебъ казва, че на Хасковский департаментъ тютюнътъ стои, защото тукъ ся плаща 3 гр. мито и въ Бългаария 5, и съ това става много скѫпо.

Димитровъ малко ся надѣе за сполуката на това прошение, нъ, ако иска Събранието да испита, най добрѣ е да го испрати до Министерството въ България, чрѣзъ Дирекцията на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, която има прѣписка съ Княжеството.

Хакановъ е на мнѣние, да ся испрати това прошение чрѣзъ Главний Управитель, защото могжтъ ся повдигна въпроси, които да накаратъ Главний Управитель да ся отнесе до Султанътъ, и така ся минава много врѣме. А послѣ той ся надѣва да сполучи това прошение, защото Княжеството има огромни разноски.

Герджиковъ ся чуди на думитѣ на Хаканова. Той мисли, че Събранието неще направи грѣхъ, ако испрати прошението на Главний Управитель, който може да направи съ него каквото ще, и да го испрати кждѣто ще, слѣдователно подкрѣпя Ив. Ст. Гешовъ.

Ив. Ст. Гешовъ прочита слѣдующето си прѣдложение:

„Областното Събрание прѣпоржчва на Главний Управитель прошението за тютюнътъ на Хасковската окржжна комисия и, като го моли да ся потруди за възможното му удовлетворение, минава на дневний рѣдъ“.

Милковски мисли, че не ще е злѣ, ако да ся отнесеше тукашното правителство до Министерството на Финансинтѣ, и да моли не унищожението на митото на тютюнътъ, а да ся намали.

Янкуловъ моли да ся гласува това прѣдложение, защото не види да произлезе отъ туй нѣщо нѣкаква загуба.

Прѣдложението на Гешова ся гласува и приема.

Резолюцията на коммисията за 4 прошение ся приема.

Колкото за петото прошение отъ Котелъ, Жеравна и пр.,

Димитровъ прѣдлага, да ся вземе въ внимание, защото наистина жителитѣ на тия градовци, като търгувуватъ въ Добруджа и живѣятъ въ Источна Румелия, принудени ся да плащатъ двойни и тройни мита за стокитѣ си.

Стамбуловъ прѣдлага да си остане прошението безъ слѣдствие.

Димитровъ настоява на прѣдложението си и чуди ся, какъ мнозина отъ депутатитѣ сж на мнѣние да остане безъ слѣдствие прошението на едни бѣдни хора, които, по занятието си, ся принудени да плащатъ мито за стокитѣ си въ три държави.

Наумовъ пита, по каква отличителна марка ще ся познаватъ на границата стокитѣ на Котленци и пр., та да ся рѣши да не ся зема мито отъ тѣхъ. А, послѣ, ако Котленци и други нещатъ да плащатъ мито на 2—3 държави, могатъ да прѣкарватъ стокитѣ си прѣзъ Кюстенджя, по морето.

Караджовъ казва, че би потвърдилъ прѣдложението на Димитрова, ако Котленци и други, които искатъ да не платятъ мито за стокитѣ си, би продавали шаякътъ за областната войска попатриотически, като би го отстжпвали за 2 фр. лакътътъ вмѣсто за 6.

Димитровъ прочита прѣдложението си:

„Тъй като жителитѣ отъ селата Котелъ, Жеравна, Градецъ, Медвенъ Ичера и Катуница, на които поминъкътъ е въ Добруджа, ся принудиха да платятъ двойни и тройни митни даждия върху произвѣденията имъ, като вълна, масло и сирене, Областното Събрание рѣшава: да освободи тия произвѣдения отъ митното имъ право въ нашата Область“.

Това прѣдложение не ся подкрепя и пада.

Резолюцията на комиссията относително, до петото прошение, ся приема.

За самото прошение Д. Аргириади прѣдлага, да ся прѣпоржчи на Дирекцията на Правосѫдието.

Стамбуловъ мисли, прѣдложението на Д. Аргирияди за неумѣстно, и моли да ся остави прошението на Павлита безъ послѣдствие.

Калчевъ не ся съгласява съ Стамбулова, а е на мнѣние да ся испрати до Дирекцията на Правосѫдието за надлѣжно распорѣждание.

Директорътъ на Правосѫдието пита, какво ще може да направи Дирекцията, дали тя ще може да накара Сѫдилището на противозаконна работа. За това прѣдлага да си остане прошението на Павлита безъ послѣдствие.

Герджиковъ казва, че тука сѫществуватъ административни сѫдилища, за това, ако нѣкой ся счита онеправданъ отъ нѣкое управление, може да ся отнесе до тия сѫдилища.

Янкуловъ мисли, че, ако това прошение ся испрати до Дирекцията на Правосѫдието, ще ся покаже недовѣрие къмъ тукашнитѣ Сѫдилища и, ако той бѣ членъ, то би си далъ оставката; за това прѣдлага да ся приеме рѣшението на комиссията.

Д. Аргириади прави слѣдующето прѣдложение:

„Областното Събрание, като прѣпоржчва горѣщо на Дирекцията на Правосѫдието дѣлото на А. Павлитовъ; минава на дневний рѣдъ“.

Ив. Ст. Гешевъ прѣдлага, да ся заличи думата deppuis—горѣщо, и подкрѣпя прѣдложението на Аргирияди, който ся съгласява да изличи тая рѣчь.

Прѣдложението на Д. Аргирияди ся гласува и пада.

Резолюцията за 8, 9 и 10 прошения ся приема. За 11-то прошение, отъ нѣкой си Д. Атанасова, Вълковичъ дава слѣдующитѣ свѣдения: Д. Атанасовъ, казва той, е билъ сахатчия; кога Дирекцията на Общитѣ Сгради поиска механици, прѣдстави ся и той за механикъ и ся прие приврѣменно. Послѣ ся исключи, едно, защото направи пакость, като отрѣза вжтрѣ въ стѣната всички жици на телеграфитѣ по Областьта и, друго защото не е механикъ.

Х. Д. Бояджиевъ припознава, че тоя човѣкъ, за тая си постѫпка, заслужва исключване отъ служба, пъ нетрѣбваше дирекцията да го накара да си продаде всички часовникарски орѫдия, да му даде служба и послѣ да го испъжда и да го оставя безъ хлѣбъ.

Вълковичъ казва, че Дирекцията не го е повикала, а той самъ е дошълъ, вслѣдствие на едно обявление отъ Дирекцията на Общитѣ Сгради, съ което тя поканваше да ся прѣдставятъ онія, които ся чувствуватъ, че ще могатъ да испълняватъ длъжностьта на механикъ въ телеграфитѣ.

Хаканов ся, чуди какъ Вълковичъ ся е задоволилъ да накаже Д. Атанасовъ само съ ислючване отъ служба, а не го е прѣдалъ и на сѫдъ.

Събранието приема резолюцията на комиссията, относително до 11 прошение, приема сѫщо и резолюцията за 12-то.

Колкото за 13-то прошение, Герджиковъ не ся съгласява да ся испрати до Щабътъ, защото Хасковската окржжна комиссия и еднажъ и дважъ ся е отнесла до Щабътъ, а не е получила никакъвъ отговоръ. Спорѣдъ свѣденията на Герджикова, Хасковската дружина е набавила една военна музика, отъ икономитѣ на тая дружина, слѣдователно, защо да не ѝ ся дава тя отъ Щабътъ, пита той.

Маджаровъ казва, да ся остави това прошение безъ послѣдствие. Защото той е като членъ на коммисията по дѣлото на Лобановский, и по добрѣ знае работата. Той казва, че подобни икономии ся връщатъ на Дирекцията на Милицията, която ги прѣдава на областний ковчегъ. Слѣдователно, Щабътъ праведно задържа тая музика. Освѣнъ това, ако ся отстжпи тая музика на Хасковската дружина, и други иматъ право за подобно нѣщо.

Ив. Ст. Гешовъ пита, какво би станало, ако тия икономии биха ся употрѣбили за нѣщо недвижимо, което не би могло да ся земе отъ Хасково и задържи въ Щабътъ на Милицията. Колкото за въпросътъ, че и други дружини ще искатъ музика, той мисли, че могжтъ да си купятъ, ако направятъ икономии.

Хаковъ прѣдлага, да ся остави това прошение безъ слѣдствие, не защото припознава тия икономии за областни, нъ защото прошението е поднесено отъ Гл. Съвѣтъ, който не е нито притѣжатель на музиката, нито наслѣдникъ на Хасковската дружина.

Маджаровъ казва, че не е логическо питанието на Ив. Ст. Гешовъ, защото недвижимъ имотъ може да ся продаде съ наддаване. А послѣ притурва, че и икономиитѣ не ся само за Хасковската дружина, защото него врѣме въ тая дружина имаше 9 роти, отъ които тритѣ сж биле отъ Старо-Загорский окржгъ.

Вълковичъ казва, че тия икономии, ако и да сж отъ гърлото на войницитѣ, уставътъ рѣшава, че сж областни. Обаче той мисли, че тия икономии сж отъ врѣме на Русската окупация. Споредъ русската система, тия пари оставатъ на дружината, която ги е спестила; като е тъй на Областното Събрание остава да рѣши, дали тия икономии сж областни или дружинни.

Воденчаровъ подкрѣпя коммисията, и забѣлѣжва, че Хасковската дружина нѣма ботуши и да ся купятъ ботуши, а не музика.

Герджиковъ казва, че Воденчаровъ не би говорилъ така, ако би знаялъ какво злияние има музиката възъ човѣка. А послѣ забѣлѣжва, че окржжната коммиссия има право да иска тая музика, защото тя е като прѣдставитель на бившитѣ войници.

Димитровъ казва, че капитанъ Лобановски не еималъ право да купи тая музика безъ изволението на началството; ако Областното Събрание рѣши да ся накара Щабътъ да повърне тая музика на Хасковската дружина, ще ся даде примѣръ и по други дружини да правятъ такива произволи.

Ив. Ст. Гешовъ, подиръ тия изяснения, е на мнѣние тоя въпросъ, за сега, да ся остави безъ слѣдствие.

Саллабашевъ прѣдлага, да си остане безъ слѣдствие тоя въпросъ, и казва, че войницитѣ до тогива ся считатъ въ една дружина, до гдѣто носятъ мундиритъ, а щомъ го изваджтъ не сж отъ това тѣло.

Хаковъ казва, че солдатитѣ не сж упълномощили Окржжната Коммисия за да иска музиката на Хасковската дружина, затова да ся остави безъ послѣдстве.

Герджиковъ чете прѣдложението си, което е: „тъй като музиката и книгитѣ сж купени отъ икономии, направени въ Хасковската дружина, то Събранието рѣшава, да ся даде музиката на послѣднята, и минава на дневний рѣдъ“.

Гласува ся прѣдложението на Герджикова и пада.

Гласува ся тоже и резолюцията на коммиссията и пада. Слѣдователно, прошението на Хасковската Окржжна Коммиссия остава безъ послѣдствие.

Дохожда ся до 14 прошение отъ Саидъ-Еефенди.

Герджиковъ прѣдлага 5 минути отпускъ.

Калчевъ мисли, че най добрѣ е да ся свърши въпросътъ.

Прѣдложението на Герджикова не ся приема.

Калчевъ казва, че тая расправия е мѣжду Главний Управитель и Дирекцията на Правосѫдието, затова Събранието да ся незанимава съ тоя въпросъ. Главний Управитель вече е приелъ оставката на Саида, ако Саидъ е онеправданъ, може да ся жалува отъ Главний Управитель.

Стамбуловъ казва, че отъ изясненията на рапортитѣ отъ Дирекцията на Правосѫдието, и прошетарната коммиссия ся е увѣрила, че Саидъ е много непослушливъ чиновникъ, който заслужва да ся исключи отъ служба. Слѣдователно, той е на мнѣние Събранието да остави безъ послѣдствие прошението на Саида, който, подиръ това, ако иска, може да ся отнесе до административнитѣ сѫдилища.

Ив. Ст. Гешовъ забѣлѣжва, че въ тая работа сѫ погрѣшни и двѣтѣ страни: Саидъ Ефенди е погрѣшенъ, защото е ималъ лошо поведение, съ което заслужвалъ за най голѣмото дисциплинарно наказание, прѣдвидено отъ Органический Уставъ; а Дирекцията на Правосѫдието, — защото строго ся е отнесла съ сила, като е поискала само отъ него да иска позволение да бѫде депутатъ въ Главний Съвѣтъ и, въ сѫщото врѣме, членъ въ Окржжното Углавно Сѫдилище въ Стара Загора. Той казва, че Саидъ си е далъ условно оставката, че най добрѣ ще стане, ако тоя въпросъ ся остави на Постоянний Комитетъ.

Кесяковъ казва, че всѣкой депутатъ, който е подвѣдомственъ чиновникъ на Дирекцията на Правосѫдието, 15—20 деня прѣди отварянието на нѣкоя сессия иска изволение да остави службата си. Случвало ся е даже Дирекцията да откаже на нѣкои изволение, както напр. на Харманлийский сѫдия, кога тя видѣ, че отсѫтствието му ще бѫде въ врѣда на интереситѣ на тая околия. Колкото за оставката на Саида, Директорътъ забѣлѣжва, че не е условна, а мотивирана.

Дагоровъ казва, какъ нѣма сѫмнѣние въ това, че оставката на Саидъ е условна, и прѣдлага, Събранието най напрѣдъ да рѣши да ли тия двѣ служби на Саида сѫ съвмѣстими, или не. Споредъ него, тоя въпросъ е доета важенъ, защото е думата за принципъ.

Матакиевъ не разбира, какъ правителството е приело оставката на Саида и послѣ го прѣдало на сѫдъ и ся осѫдилъ на смѫмрювание. При това, той казва, че оставката на Саида е условна.

Директоръ Кесяковъ забѣлѣжва, че тукъ ся бърка врѣмето.

Я. Груевъ забѣлѣжва, че всѣка една оставка трѣбва да е мотивирана. Така и самъ Саидъ мотивира оставката си, като казва: понеже небива да ся испълняватъ и пр. Слѣдователно, той ся чуди, какъ нѣкой отъ депутатитѣ мислятъ думата „понеже“ за условна.

Ив. Ев. Гешовъ забѣлѣжва, че има двѣ прѣдложения: едно да ся остави безъ послѣдствие прошението на Саида, а друго — да ся остави тоя въпросъ на Постоянний Комитетъ. Споредъ него, най добрѣ ще бѫде да не ся гласуватъ тия прѣдложения, а Директорътъ на Правосѫдието да изяви, че не настоява на оставката на Саида, която е дадена условно и противъ волята му, тъй като 491 чл. на Органический Уставъ говори въ негова полза. Саидъ Ефенди наистина ся прѣдаде на сѫдъ, нъ не ся осѫди. Той си даде оставката, нъ противъ волята, тъй като, по едно най-произволно тълкуване на уставътъ, му ся каза, че той неможе да испълнява двѣ служби; и така той ся принуди да си даде оставката отъ едната.

Наумовъ изявява, че Саидъ Ефенди е билъ жъртва на страсти, тъй като е билъ подбужданъ отъ нѣкои членове на бившия Постояненъ Комитетъ, които сж имали за цѣлъ компрометирването на частни лица. Слѣдователно, той мисли, че Саидъ нѣма ьече право да е на служба.

Ив. Ев. Гешовъ забѣлѣжва, че Постоянний Комитетъ ся избира отъ Областното Събрание и е отражение негово, а директоритѣ ся назначаватъ отъ правителството. Най сѣтнѣ, той подкрѣпя прѣдложението на Ив. Ст. Гешовъ.

Наумовъ си запазва правото да даде нѣкои изяснения по това дѣло въ Областното Събрание, тъй като той знае всичко, относително до тоя въпросъ.

Ив. Ст. Гешовъ прави слѣдующето прѣдложение:

„Областното Събрание, като възлага на Постоянний Комитетъ въпросътъ за оставката на Саидъ Ефенди, минава на дневний рѣдъ".

Това прѣдложение ся гласува и приема.

Стамбуловъ пита, защо коммиссията не е спомѣнала нищо за прошението на двамата Хасковски търговци, които ся оплакваxж отъ Дирекцията на Финансиитѣ, при всичко, че Събранието турна на днѣвний рѣдъ тоя въпросъ.

Планински явява, че коммиссията поиска отъ Дирекцията на Финансиитѣ прѣписката съ тия търговци, нъ и до сега нищо не е получила. Тя е готова да даде заключенията си, щомъ приеме рѣчената прѣписка.

Хакановъ прѣдлага, да ся затвори засѣданието, защото нѣма нищо да ся направи, тъй като съставътъ на Събранието не е пъленъ.

На дневний рѣдъ остава за слѣдующето засѣдание:

1). Разискване върху законопроектътъ за носение орѫжие.

2). Разискване върху законопроектътъ за селско-ступанскитѣ училища.

3). Запитване на Бояджиева за Мирковича.

4). Запитването на Стояновича за сиромашкитѣ касси.

Засѣданието ся дига на 5 часа вечерьта,

Прѣдсѣдатель: **Ив. Ев. Гешовъ.**

Подпрѣдсѣдатели: **Наумовъ**, **Янкуловъ**

Секретари: **Саллабашевъ**, **Маджаровъ**